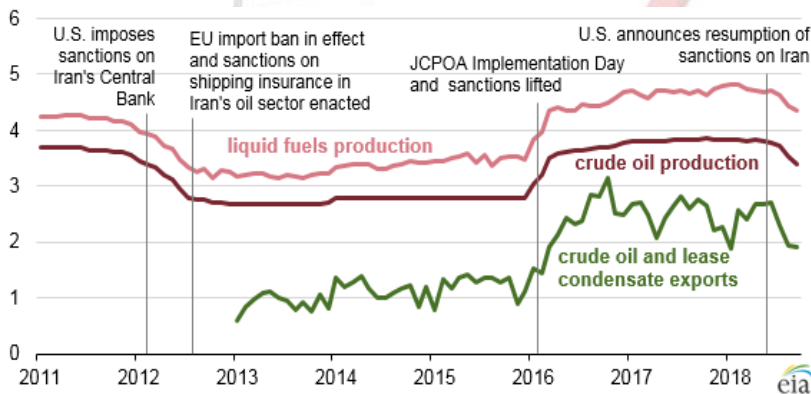

کاهش تولید و صادرات نفت خام ایران پس از اعلام تحریم های آمریکا

(واحد تحقیق و توسعه کارگزاری صندوق بازنشستگی کشوری (صباجهاد))

تولید و صادرات نفت خام ایران از ماه می 2018 که همزمان با خروج آمریکا از برجام و اعلام شروع مجدد تحریم های آمریکا علیه ایران بوده ، روند مجدد کاهشی را در پیش گرفته است. این تحریم ها دو دوره زمانی را شامل می شود که طی آن پس از اقداماتی از طرف آمریکا، فشار بر ایران به منظور عقب نشینی از مواضع فعلی افزایش می یابد. آمریکا در ششم آگوست 2018 (دوره اول اعمال تحریم ها) بخشی از تحریم ها را اجرایی نموده و از طرفی 4 نوامبر 2018 دوره دوم اعمال تحریم ها شروع خواهد شد، که عمدتاً بخش انرژی ایران را مورد هدف قرار می دهد.

مطابق داده های منتشره از CLIPPER DATA، صادرات نفت خام و میعانات در ژوئن سال میلادی جاری، به حداکثر و تقریباً به 2.7 میلیون بشکه در روز رسیده، که این موضوع به معنی افزایش حدود 300 هزار بشکه ای بیشتر از متوسط صادرات چهار ماه اول سال (قبل اعمال تحریم های آمریکا) می باشد. در حالیکه در ماه سپتامبر صادرات نفت خام و میعانات تا 1.9 میلیون بشکه در روز کاهش یافته است. از طرفی تعدادی از کشورها از جمله فرانسه، کره جنوبی واردات نفت خام و میعانات از ایران را از ماه جولای متوقف کردند اما سایر مشتریان نفتی ایران خرید خود را ادامه داده اند. لازم به ذکر است که آمریکا چند دهه پیش واردات نفت خام و میعانات خود را از ایران متوقف کرده است.

Source: U.S. Energy Information Administration, *Short-Term Energy Outlook*, October 2018; ClipperData
Note: Liquid fuels production includes crude oil, lease condensate, hydrocarbon gas liquids, biofuels, and refinery processing gain.

تولید و صادرات سوخت مایع (liquid fuel) ایران، نفت خام (crude oil) و میعانات (condensate) (ژانویه 2011 تا سپتامبر 2018)

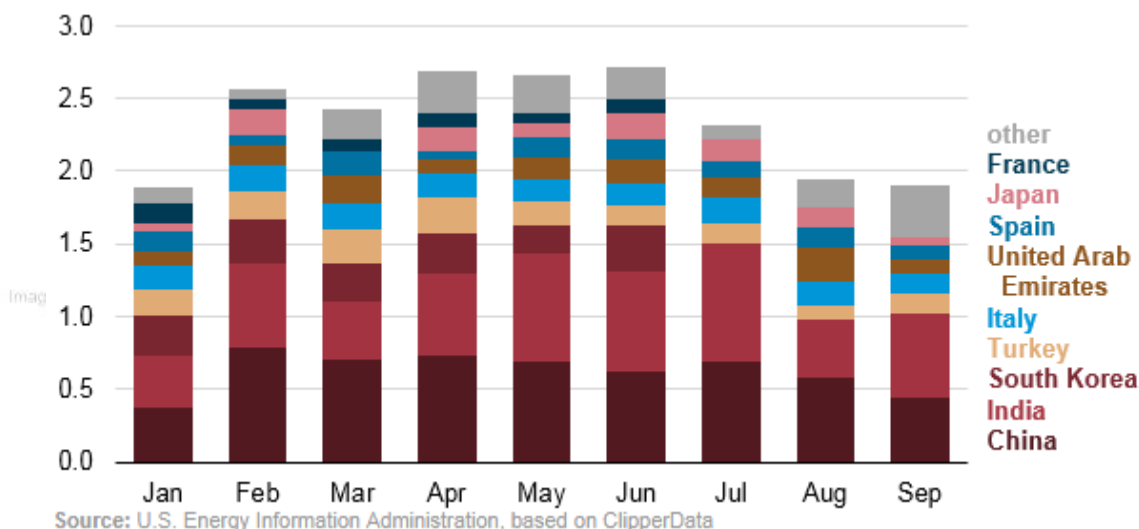
اطلاعات منتشره از پایگاه اطلاعاتی clipper data حاکی از آن است که چین و هند مجموعاً نزدیک به نیمی از صادرات نفت خام و میعانات ایران را در نیمه اول سال 2018 خریداری کردند. در طول این دوره، متوسط واردات چین از ایران 644 هزار بشکه در روز و متوسط واردات هند از ایران تا 441 هزار بشکه در روز (معادل کمترین

تولید و صادرات نفت خام ایران از ماه می 2018 که همزمان با خروج آمریکا از برجام و اعلام شروع مجدد تحریم های آمریکا علیه ایران بوده ، روند مجدد کاهشی را در پیش گرفته است. این تحریم ها دو دوره زمانی را شامل می شود که طی آن پس از اقداماتی از طرف آمریکا، فشار بر ایران به منظور عقب نشینی از مواضع فعلی افزایش می یابد. آمریکا در ششم آگوست 2018 (دوره اول اعمال تحریم ها) بخشی از تحریم ها را اجرایی نموده و از طرفی 4 نوامبر 2018 دوره دوم اعمال تحریم ها شروع خواهد شد، که عمدتاً بخش انرژی ایران را مورد هدف قرار می دهد.

سطح واردات در دسامبر 2015) کاهش یافته و این در حالی است که واردات هند از ایران حدود 576 هزار بشکه در روز رسیده است.

این موضوع که صادرات انرژی ایران به دلیل تحریم ها رو به افول بوده و یا دلیل دیگری وجود دارد همچنان امری مبهم است. آمار معاملات نشان می دهد که هند تا حدودی خود را با وضع جدید و اعمال تحریم های آمریکا تطبیق داده و پس از وقفه ای کوتاه واردات خود را افزایش داده است، اما چین به صورت نسبی واردات خود را از ایران بعد از دوره اول تحریم ها کاهش داده است.

صادرات میعانات گازی و نفت خام ایران به طور ماهانه در طول سال 2018 (میلیون بشکه در روز)

در واکنش به تحریم های آمریکا علیه ایران، اتحادیه اروپا به منظور حمایت از شرکت های اروپایی برای تجارت با ایران در مقابل تحریم های آمریکا، بیانیه ای را وضع نموده است. بر خلاف اقدامات و تلاش های اروپا، آمار منتشره از clipper data نشان می دهد که فرانسه واردات نفت خام و میعانات از ایران را به صفر رسانده است. علاوه بر این، واردات ایتالیا و اسپانیا از ایران در ماه سپتامبر به ترتیب به 27000 و 15000 بشکه در روز رسیده که کمتر از متوسط واردات آنها در 6 ماهه اول سال بوده است. همچنین ممکن است تعدادی از کشورها تا موعد 4 نوامبر وارداتشان از ایران را متوقف سازند.

صادرات ایران نسبت به تولید آن با سرعت بیشتری کاهش یافته است، شرکت های حمل و نقل دریایی، ارتباطشان را با ایران کم کرده اما ایران همچنان صادراتش را از طریق شرکت نفتکش داخلی (NITC) و خطوط کشتیرانی جمهوری اسلامی به طور گسترده ادامه داده است. گزارش معاملات نشان میدهد که هر چند کشورها واردات و خرید نفت خود را از ایران کاهش داده اند، اما تعدادی از ناوگان کشتیرانی ایران همچنان به عنوان مخزن شناور مورد استفاده قرار می گیرد و نفت خام در کشتی به مقدار قابل توجهی ذخیره شده است.

ظرفیت مازاد تولید نفت خام در کشورهای عضو اوپک میتواند به عنوان جایگزین بشکه های نفت خام ایران وارد بازار شود. نفت سبک عربستان سعودی در ترکیبات شبیه به نفت خام سبک ایران است و ممکن است این امکان را برای پالایشگاه های نفت خام ایجاد نماید که بدون تغییر در ترکیبات پالایش نفت خود به تولید فرآورده های نفتی ادامه دهند. علاوه بر این گزارشات معاملات نشان میدهد که عربستان سعودی پیشنهاد فروش میعانات khuff را داده اما مقدار عرضه ی عربستان سعودی و اعضای اوپک جهت جبران کمبود صادرات نفت ایران هنوز نامشخص و مبهم است که البته بعد از اجرایی شدن کلیه تحریم های آمریکا در ماه نوامبر حجم کل عرضه ی نفت خام و میعانات در ماه های پیش مشخص خواهد شد.

منبع: EIA